

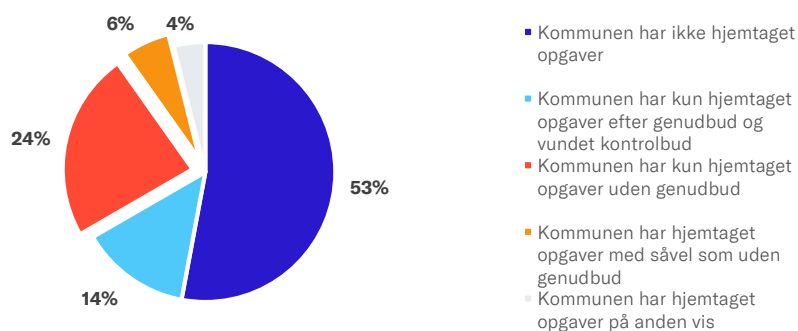
Kommuners hjemtagning hæmmer konkurrencen

30 pct. af kommunerne har hjemtaget opgaver uden at genudbyde dem siden 1. januar 2015. Dansk Erhverv sætter spørgsmålstegn ved denne praksis, der gør det svært at vide, om borgerne får mest mulig værdi for pengene.

Kommuner oplever fra tid til anden, at de har et behov for at hjemtage opgaver der løses af private virksomheder og organisationer. Det kan der være mange grunde til. For at sikre borgerne den bedste pris og kvalitet, er det dog bydende nødvendigt, at kommunerne genudbyder opgaven, og derved tester markedet for, hvor man får mest værdi for pengene.

En undersøgelse blandt kommunaldirektører, som er foretaget af Dansk Erhverv, viser, at næsten hver tredje kommune har hjemtaget opgaver siden 1. januar 2015 uden at genudbyde dem. 24 pct. af kommunerne har kun hjemtaget opgaver, som de ikke har genudbudt, mens yderligere 6 pct. af kommunerne har hjemtaget flere opgaver i perioden og kun genudbudt nogle af dem. Alt i alt har 30 pct. af kommunerne hjemtaget opgaver siden 1. januar 2015 uden senere at genudbyde dem. Problemet er ikke, at kommunerne løser opgaverne selv, men at de ved at hjemtage en opgave uden at genudbyde den ikke er i stand til at afgøre om borgerne får den bedste kvalitet til den bedste pris.

Figur 1: Andelen af kommunerne, som har hjemtaget opgaver siden 1. januar 2015.

Kilde: Dansk Erhvervs undersøgelse blandt danske kommunaldirektører, november 2018.

Note: n = 51 af de 98 kommuner i Danmark.

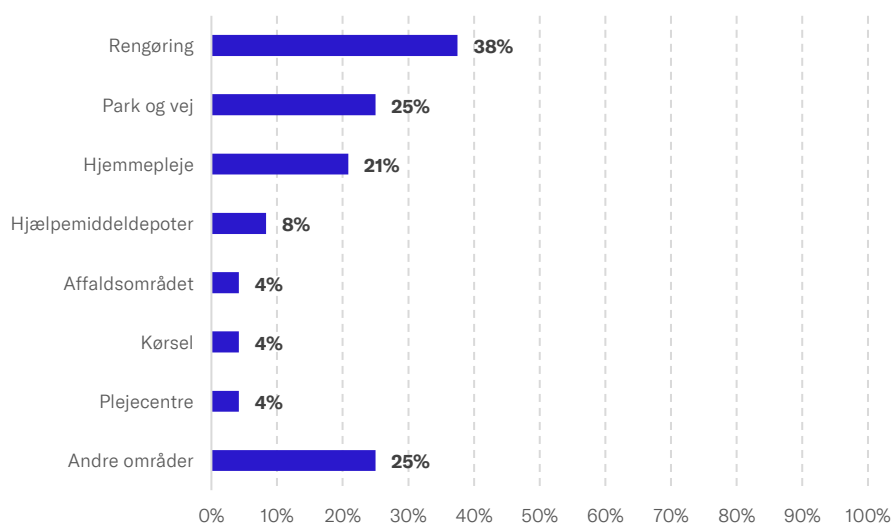
Af: Jakob Kæstel Madsen, analysekonsulent. Udgivelsestidspunkt: januar 2019.

Kommunerne hjemtager primært rengøringsopgaver

Når man kigger ned over de opgaver, som kommunerne har hjemtaget siden 1. januar 2015, fylder rengøring klart mest. 38 pct. af de kommuner, som har hjemtaget opgaver, har hjemtaget opgaver indenfor rengøringsområdet. Derudover har en fjerdedel af kommunerne hjemtaget opgaver på park og vej-området.

Kategorien "Andet" dækker blandt andet over kommuner, som har hjemtaget opgaver på IT-driften, administration af ejendomme, beskæftigelsesområdet (fx tilsyn eller aktive-ringstilbud), levering af mad og mindre håndværksopgaver.

Figur 2: **Oversigt over, hvilke områder kommunerne har hjemtaget opgaver på siden 1. januar 2015.**

Kilde: Dansk Erhvervs undersøgelse blandt danske kommunaldirektører, november 2018.

Note: n = 24 ud af 51 kommuner. Figuren viser kun fordelingen for de kommuner, som har hjemtaget opgaver siden 1. januar 2015. Figuren summerer ikke til 100 %, da nogle kommuner har angivet mere end ét svar.

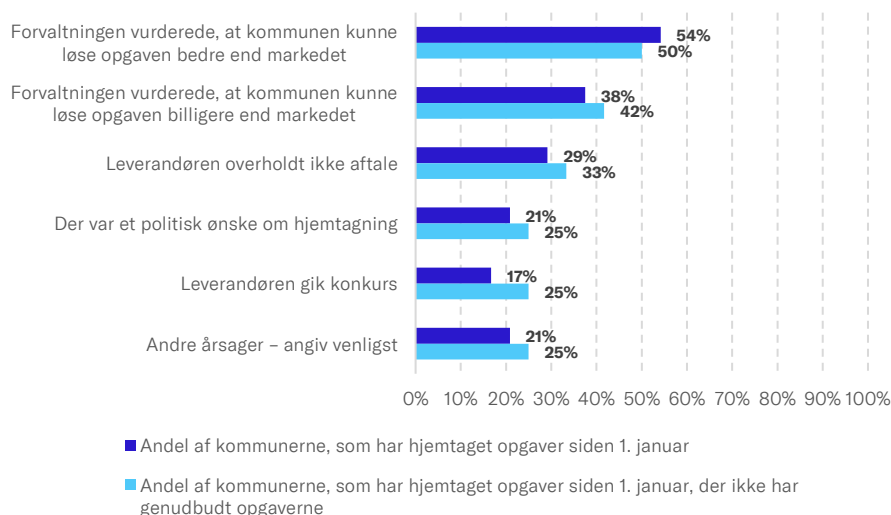
Kommunerne hjemtager primært opgaver, fordi de vurderer, at de kan løse det bedre og billigere end markedet

Når man spørger kommunerne, hvorfor de hjemtog deres seneste opgave, går to argumenter ofte igen. Forvaltningen i kommunerne vurderer, at de kan løse opgaven bedre og billigere end markedet. 54 pct. af de kommuner, som har hjemtaget opgaver, vurderer, at de kan løse opgaven bedre end markedet, mens 38 pct. vurderer, at de kan løse opgaven billigere end markedet.

Den eneste måde at vide med sikkerhed om kommunernes antagelse holder, er ved at genudbyde opgaven og teste markedet. Det kan sagtens være, at et genudbud viser, at kommunen kan løse de hjemtagne opgaver bedre og billigere selv. Men når kommunerne ikke genudbyder opgaven er det ikke til at vide. Samtidig går kommunerne glip af den vigtige proces forud for et udbud, hvor der internt kortlægges behov og fastsættes krav til opgaveløsningen blandt andet med udgangspunkt i erfaringerne fra sidste udbud. Samtidig mister kommunen en innovationskraft og markedsindsigt, som private leverandører kan bidrage med.

I figur 3 fremgår det af den lyseblå søjle, hvilke argumenter, der ligger til grund for hjemtagning i de kommuner, som ikke har genudbudt nogle af de hjemtagne opgaver. Argumenterne om, at kommunen kan levere bedre og billigere ydelser går igen for disse kommuner og understreger ovenstående problematik.

Figur 3: Argumenter for kommunernes seneste hjemtagne opgave

Kilde: Dansk Erhvervs undersøgelse blandt danske kommunaldirektører, november 2018.

Note: n = 24 ud af 51 kommuner. Figuren viser kun fordelingen for de kommuner, som har hjemtaget opgaver siden 1. januar 2015. Figuren summerer ikke til 100 %, da nogle kommuner har angivet mere end ét svar.

Om undersøgelsen

Dansk Erhverv har for andet år i træk spurgt kommunaldirektørerne om et centralt emne, som har relation til offentlig-privat samarbejde.

I år handler undersøgelsen om kommunernes hjemtagning af opgaver. Undersøgelsen er sendt ud til samtlige 98 kommunaldirektører, hvorfor 51 har udfyldt undersøgelsen svarende til en svarprocent på 52 pct. I undersøgelser af denne karakter må det siges at være meget tilfredsstillende.

De kommuner, som har udfyldt undersøgelsen, er fint repræsenteret på tværs af størrelse målt på antal indbyggere i kommunen, ligesom der også er en fin fordeling på tværs af landet. Resultaterne af undersøgelsen giver dermed et godt billede af situationen i alle kommuner og ikke blot på de kommuner, som indgår i undersøgelsen.

Om dette notat

Arbejdet med analysenotatet er afsluttet den 09. januar 2019.

Om Dansk Erhvervs Analysenotater

Dansk Erhverv udarbejder løbende analyser, som samles i analysenotater. Ambitionen er at udgøre et kvalificeret og anvendeligt beslutningsgrundlag i forhold til væsentlige, aktuelle udfordringer på alle områder, som har betydning for dansk erhvervsliv og den samfundsøkonomiske udvikling. Det er tilladt at citere fra Dansk Erhvervs analysenotater med tydelig henvisning til Dansk Erhverv.

Kontakt

Henvendelser angående analysen kan ske til analysekonsulent Jakob Kæstel Madsen på jkm@danskerhverv.dk eller tlf. 3374 6079.

Henvendelser angående hjemtagning og offentligt-privat samarbejde kan ske til markedschef Morten Jung på mju@danskerhverv.dk eller tlf. 3374 6077.